SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z sonetów Sępa Szarzyńskiego

Grupa A

Mikołaj Sęp Szarzyński

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 24

10 zadań, 24 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Centralnym tematem sonetów Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jest:

(A) sielankowa harmonia człowieka z naturą i radość z prostego życia na wsi

(B) wewnętrzny niepokój człowieka rozdartego między pokusami świata a dążeniem do Boga

(C) krytyka polityczna ustroju Rzeczpospolitej i wad szlacheckiej demokracji

(D) beztroska pochwała uroków życia dworskiego, zabaw i miłosnych przygód

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

W Sonecie III („Do Naświętszej Panny") podmiot mówi do Maryi: „Tyś jest dusz naszych jak księżyc prawdziwy". Na czym polega sens tego porównania?

(A) Maryja jest zmienna jak fazy księżyca – raz okazuje ludziom łaskę, a raz ją odbiera

(B) Maryja rządzi ludzkimi uczuciami i namiętnościami tak, jak księżyc rządzi przypływami i odpływami morza

(C) w Maryi, jak w księżycu odbijającym światło słońca, ludzie widzą promienie Bożego miłosierdzia w nocy grzechu

(D) Maryja świeci własnym światłem, niezależnym od Boga, i sama jest źródłem zbawienia dla grzeszników

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących twórczości Mikołaja Sępa Szarzyńskiego:

1. Tytułowa „wojna" w jednym z jego sonetów toczy się między człowiekiem a szatanem, światem i własnym ciałem.	**P**	**F**
2. Sęp Szarzyński jest uznawany za prekursora baroku w literaturze polskiej.	**P**	**F**
3. W jego sonetach życie ziemskie przedstawione jest jako nieustanna, spokojna sielanka bez konfliktów wewnętrznych.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Każdy z sonetów liczy (1) _____ wersów. Wersy mają zwykle po (2) _____ sylab, np. „Ehej, jak gwałtem obrotne obłoki". Sonet jako gatunek ukształtował się w literaturze (3) _____.

(1) szesnaście / dziesięć / czternaście / dwanaście

(2) trzynaście / osiem / siedem / jedenaście

(3) greckiej / włoskiej / francuskiej / hiszpańskiej

Zadanie 5. (0–2 pkt)

Porównaj, jak Sonet I i Sonet V oceniają dobra ziemskie. Wskaż, jakie dobra wymienia każdy z sonetów, i sformułuj wspólny wniosek.

Zadanie 6. (0–2 pkt)

> „Niestałe dobra. O, stokroć szczęśliwy, / Który tych cieniów wczas zna kształt prawdziwy!"

Wyjaśnij sens zakończenia Sonetu I.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Na podstawie dwóch pierwszych strof Sonetu I wyjaśnij, jak poeta przedstawia upływ czasu i jak reaguje na niego podmiot liryczny.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Porównaj obraz człowieka w poezji Jana Kochanowskiego i Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, wskazując różnicę między renesansowym a barokowym postrzeganiem świata.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Omów kompozycję Sonetu IV. Wyjaśnij, jaką funkcję pełni w nim pytanie retoryczne z trzeciej strofy.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Na podstawie Sonetu V wyjaśnij, dlaczego według poety miłość do rzeczy ziemskich nie może dać człowiekowi szczęścia. Uwzględnij przeciwstawienie ciała i duszy.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/sep-szarzynski-sonety